

Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len zákon č. 297/2008 Z. z.) – stav od 1.11.2020

Tento zákon upravuje práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov z trestnej činnosti (ďalej len „legalizácia“) a financovania terorizmu (§ 1).

Legalizáciou (§ 2) sa na účely tohto zákona rozumie úmyselné konanie, ktoré spočíva v:

- a) zmene povahy majetku alebo prevode majetku s vedomím, že tento majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na trestnej činnosti, s cieľom utajenia alebo zakrytia nezákonného pôvodu majetku alebo s cieľom napomáhania osobe, ktorá sa podieľa na páchaní takejto trestnej činnosti, aby sa vyhla právnym dôsledkom svojho konania,
- b) utajení alebo zakrytí pôvodu alebo povahy majetku, umiestnenia alebo premiestnenia majetku, vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku s vedomím, že tento majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na trestnej činnosti,
- c) nadobudnutí, držbe, užívaní a požívaní majetku s vedomím, že tento majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na trestnej činnosti,
- d) účasti na konaní podľa písmen a) až c), a to aj vo forme spolčenia, napomáhania, podnecovania a navádzania, ako aj v pokuse o takéto konanie.

Vedomosť, úmysel alebo účel, ktorý sa vyžaduje v konaniach uvedených v odseku 1, môže vyplývať z objektívnych skutkových okolností, najmä z povahy neobvyklej obchodnej operácie. Legalizácia je zakázaná.

Financovaním terorizmu (§ 3) sa na účely tohto zákona rozumie poskytnutie alebo zhromažďovanie finančných prostriedkov alebo majetku s úmyslom použiť ich, alebo s vedomím, že sa majú použiť, úplne alebo sčasti, na:

- a) spáchanie trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo trestného činu terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme,
- b) financovanie každodenných potrieb osoby, u ktorej je možné predpokladať, že má v úmysle spáchať alebo spáchala trestný čin terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme,
- c) spáchanie trestného činu krádeže, trestného činu vydierania alebo trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky alebo podnecovania, napomáhania alebo navádzania osoby na spáchanie takého trestného činu alebo na jeho pokus s cieľom spáchať trestný čin založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo trestný čin terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme, alebo

d)

spáchanie činov podľa medzinárodných zmlúv,¹⁾ ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Vedomosť, úmysel alebo účel, ktorý sa vyžaduje v konaniach uvedených v odseku 1, môže vyplývať z objektívnych skutkových okolností, najmä z povahy neobvyklej obchodnej operácie. Financovanie terorizmu je zakázané.

Povinnou osobou (§ 5) na účely tohto zákona je:

a) banka,²⁾

b) finančná inštitúcia, ak nie je bankou, ktorou je:

1. *centrálny depozitár cenných papierov,*⁴⁾

2. *burza cenných papierov,*⁵⁾

3. *komoditná burza,*⁶⁾

4. *správcovská spoločnosť a depozitár,*⁷⁾

5. *obchodník s cennými papiermi,*⁸⁾

6. *finančný agent, finančný poradca*⁹⁾ *okrem výkonu činností súvisiacich s neživotným poistením,*

7. *zahraničný subjekt kolektívneho investovania,*¹⁰⁾

8. *poisťovňa pri vykonávaní poisťovacej činnosti v životnom poistení,*¹¹⁾

9. *dôchodková správcovská spoločnosť,*¹³⁾

10. *doplnková dôchodková spoločnosť,*¹⁴⁾

11. *právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať zmenárenskú činnosť,*¹⁵⁾

12. *právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená obchodovať s pohľadávkami,*¹⁷⁾

13. *právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať dražby mimo exekúcií,*¹⁸⁾ *finančný prenájom alebo iné finančné činnosti podľa osobitného predpisu,*¹⁹⁾

14. *platobná inštitúcia,*^{19a)} *poskytovateľ platobných služieb v obmedzenom rozsahu,*^{19aa)} *poskytovateľ služieb informovania o platobnom účte,*^{19ab)} *agent platobných služieb*^{19b)} *a inštitúcia elektronických peňazí,*^{19c)}

c) Exportno-importná banka Slovenskej republiky,²⁰⁾

d) prevádzkovateľ hazardnej hry,²¹⁾

e) poštový podnik,²²⁾

f) súdny exekútor,²³⁾ pri predaji nehnuteľnosti, hnutelnej veci alebo podniku a pri prijímaní peňazí, listín a iných hnutelných vecí do úschovy v súvislosti s výkonom exekúcie,

g) správca, ktorý vykonáva činnosť v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní alebo konaní o oddlžení podľa osobitného predpisu,²⁴⁾

h) *audítor,*²⁵⁾ *účtovník,*¹⁷⁾ *daňový poradca*²⁶⁾ *a iná osoba, ktorá poskytuje poradenské služby vo veciach daní podľa osobitných predpisov,*^{26a)}

i) *právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená sprostredkovať predaj, prenájom a kúpu nehnuteľností;*¹⁷⁾ *ak ide o prenájom nehnuteľností, len ak je hodnota mesačného nájomného najmenej 10 000 eur,*

j) *advokát*²⁷⁾ *alebo notár,*²⁸⁾ *ak poskytne klientovi právnu službu, ktorá sa týka akejkoľvek finančnej operácie alebo iného konania, ktoré smeruje k pohybu finančných prostriedkov alebo ho priamo vyvolá, pri:*

1. *kúpe a predaji nehnuteľnosti alebo podniku alebo ich časti,*

2. *správe alebo úschove finančných prostriedkov, cenných papierov alebo iného majetku,*

3. *založení účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky alebo účtu cenných papierov a pri ich správe, alebo*

4. založení, činnosti alebo riadení obchodnej spoločnosti, združenia fyzických osôb, združenia právnických osôb,²⁹⁾ účelového združenia majetku³⁰⁾ alebo inej právnickej osoby,

k) poskytovateľ služieb správy majetku alebo služieb pre obchodné spoločnosti, ak nie je povinnou osobou podľa písmen h) alebo j),

l) právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať činnosť organizačného a ekonomického poradcu pri činnostiach uvedených v písmene j) alebo § 9 písm. b), vykonávať služby verejných nosičov a poslov alebo zasielateľstvo,¹⁷⁾

m)

právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená prevádzkovať aukčnú sieň, právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená obchodovať alebo sprostredkovať obchody s umeleckými dielami, zberateľskými predmetmi, starožitnosťami, kultúrnymi pamiatkami, kultúrnymi predmetmi, drahými kovmi alebo drahými kameňmi, právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená uvádzať na trh výrobky z drahých kovov alebo drahých kameňov, alebo právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená prevádzkovať záložňu;¹⁷⁾ to neplatí, ak je hodnota obchodu menej ako 10 000 eur, pričom nezáleží na tom, či je obchod vykonaný jednotlivito alebo ide o viaceré na seba nadväzujúce obchody, ktoré sú alebo môžu byť prepojené,

n)

veriteľ,^{32a)}

o)

poskytovateľ služieb peňaženky virtuálnej meny,

p)

poskytovateľ služieb zmenárne virtuálnej meny,

q)

iná osoba, ak tak ustanoví osobitný predpis.

Povinnou osobou na účely tohto zákona je tiež pobočka, organizačná zložka alebo prevádzka zahraničnej právnickej osoby alebo fyzickej osoby uvedenej v odseku 1, vrátane zastúpenia zahraničnej banky a zastúpenia zahraničnej finančnej inštitúcie, ktoré pôsobia na území Slovenskej republiky.

Povinnou osobou na účely tohto zákona je tiež právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá nie je uvedená v odsekoch 1 a 2, ak vykoná obchod v hotovosti v hodnote najmenej 10 000 eur bez ohľadu na to, či je obchod vykonaný jednotlivito alebo ako viaceré na seba nadväzujúce obchody, ktoré sú alebo môžu byť prepojené.

Program vlastnej činnosti povinnej osoby (§ 20)

Povinná osoba je povinná písomne vypracovať a aktualizovať program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu (ďalej len „program“) v štátnom jazyku⁵⁰⁾ s ohľadom na vlastnú organizačnú štruktúru a predmet činnosti tak, aby jeho obsah a zameranie umožňovali povinnej osobe a jej zamestnancom plniť povinnosti zamerané proti legalizácii a financovaniu terorizmu podľa tohto zákona. Povinná osoba je povinná aktualizovať program najmä v súvislosti so zmenou predmetu činnosti povinnej osoby alebo pred začatím poskytovania nových produktov, ak zmena predmetu činnosti alebo začatie poskytovania nových produktov môže mať vplyv na zvýšenie rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Program schvaľuje štatutárny orgán povinnej osoby.

Program musí obsahovať:

a) prehľad konkrétnych foriem neobvyklých obchodných operácií podľa predmetu činnosti povinnej osoby, ktoré sa môžu vyskytnúť v jej podnikateľskej činnosti,

b) spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,

- c) spôsob hodnotenia a riadenia rizík podľa § 20a,
- d) postup pri posudzovaní, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý,
- e) postup od zistenia neobvyklej obchodnej operácie po jej neodkladné ohlásenie finančnej spravodajskej jednotke, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí neobvyklú obchodnú operáciu posudzujú,
- f) postup pri zdržaní neobvyklej obchodnej operácie podľa § 16,
- g) postup pri uchovávaní údajov podľa § 19,
- h) určenie osoby, ktorá zabezpečuje plnenie úloh pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou, s uvedením jej mena, priezviska a pracovného zaradenia; ak takouto osobou nie je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, táto osoba musí byť vedúcim zamestnancom, musí mať možnosť priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom a musí mať prístup k informáciám a dokladom, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- i) spôsob zabezpečenia ochrany zamestnanca, ktorý zisťuje neobvyklé obchodné operácie,
- j) obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, ktorí môžu pri svojej práci prísť do styku s neobvyklou obchodnou operáciou,
- k) spôsob vykonávania kontroly dodržiavania programu a povinností vyplývajúcich z tohto zákona pre povinnú osobu.

Povinná osoba je povinná zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov, ktorá je zameraná na oboznámenie sa s programom, najmenej raz za kalendárny rok a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa tohto zákona. Povinná osoba je povinná zabezpečiť, aby k programu mal nepretržitý prístup každý zamestnanec, ktorý plní úlohy podľa tohto zákona.

Povinná osoba podľa § 5 ods. 1 písm. e), h) až k), ktorá zmluvne vykonáva činnosť podľa tohto zákona len pre inú povinnú osobu, nemusí vypracovať vlastný program, ak sa riadi programom povinnej osoby, pre ktorú zmluvne vykonáva činnosť.

Národná banka Slovenska môže po prerokovaní s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vydať všeobecne záväzný právny predpis, ktorým ustanoví povinným osobám, ktoré podliehajú dohľadu Národnej banky Slovenska podľa osobitného predpisu,⁵⁴⁾ požiadavky na vypracovanie, zavedenie, aktualizáciu a uplatňovanie programu vlastnej činnosti a na hodnotenie rizík podľa § 20a a ďalšie podrobnosti súvisiace s programom vlastnej činnosti a s hodnotením rizík.

Podľa Národnej kriminálnej agentúry medzi povinné osoby (okrem iných) patria podnikateľské subjekty oprávnené:

- **obchodovať s pohľadávkami,**
- **vykonávať dražby mimo exekúcií,**
- **vykonávať finančný prenájom,**
- **poskytovať úvery alebo pôžičky z peňažných zdrojov získaných výlučne bez verejnej výzvy a bez verejnej ponuky majetkových hodnôt,**
- **poštový podnik,**
- **účtovník,**
- **sprostredkovanie predaja, prenájmu a kúpy nehnuteľností,**
- **poskytovateľ služieb pre obchodné spoločnosti, zakladanie a následný predaj spoločností,**

- **činnosť organizačného a ekonomického poradcu,**
- **služby verejných nosičov alebo zasielateľstvo,**
- **prevádzkovanie aukčnej siene,**
- **obchodovanie s umeleckými dielami, zberateľskými predmetmi, starožitnosťami, kultúrnymi pamiatkami, kultúrnymi predmetmi, drahými kovmi alebo drahými kameňmi,**
- **uvádzanie na trh výrobkov z drahých kovov alebo drahých kameňov,**
- **prevádzkovanie záložne,**

ktoré majú mať vypracovaný uvedený program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona č. 297/2008 Z. z.

Ďalšie povinnosti povinnej osoby (§ 21)

Povinná osoba je povinná poskytnúť finančnej spravodajskej jednotke na plnenie jej úloh podľa tohto zákona údaje o obchodných vzťahoch alebo obchodoch, predkladať doklady o nich a poskytovať informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na obchode, ak o to písomne požiada finančná spravodajská jednotka; finančná spravodajská jednotka v žiadosti uvedie lehotu.

Povinná osoba je povinná zaviesť účinný systém zodpovedajúci veľkosti a povahe činnosti povinnej osoby, ktorý umožní bezodkladne poskytnúť finančnej spravodajskej jednotke na jej žiadosť údaje podľa odseku 1.

Povinná osoba je povinná pri uzatváraní obchodného vzťahu alebo pri vykonaní príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu upozorniť klienta na povinnosti povinnej osoby spracúvať osobné údaje na účely predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu, a to v rozsahu uvedenom v **§ 19 ods. 1**.

Povinná osoba, ktorá má pobočku alebo organizačnú zložku v inom členskom štáte, je povinná zabezpečiť, aby táto pobočka alebo organizačná zložka dodržiavala vnútroštátne predpisy v oblasti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu tohto iného členského štátu.

Povinná osoba je povinná vo svojich pobočkách alebo v dcérskych spoločnostiach, ktoré sa nachádzajú na území tretieho štátu, vykonávať opatrenia rovnocenné vykonávaniu starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa **§ 10, § 11 a 12** a uchovávaní údajov podľa **§ 19** v súlade s požiadavkami práva Európskej únie. Ak právne predpisy tretieho štátu nedovoľujú vykonávanie takýchto opatrení, povinná osoba je povinná o tom informovať finančnú spravodajskú jednotku a prijať dodatočné opatrenia podľa osobitného predpisu.^{50a)} Ak finančná spravodajská jednotka alebo Národná banka Slovenska zistí, že právne predpisy tretieho štátu nedovoľujú vykonávanie skupinových stratégií, informuje o tom účastníkov Európskeho systému finančného dohľadu.^{50b)} Pri posudzovaní právnych predpisov tretieho štátu sa zohľadňujú všetky právne prekážky tretieho štátu brániace riadnemu vykonávaniu skupinových stratégií vrátane postupov pre výmenu informácií v rámci skupiny a ochrany osobných údajov v rozsahu, ktorý právo tretieho štátu umožňuje.

Stav k platný od 01.11.2020

Vypracovala: Ing. Michaela Činčurová, vedúca odboru živnostenského podnikania Okresný úrad Veľký Krtíš, Nám. A. H. Škultétyho 11, 990 01 Veľký Krtíš, tel.: 0961695707

